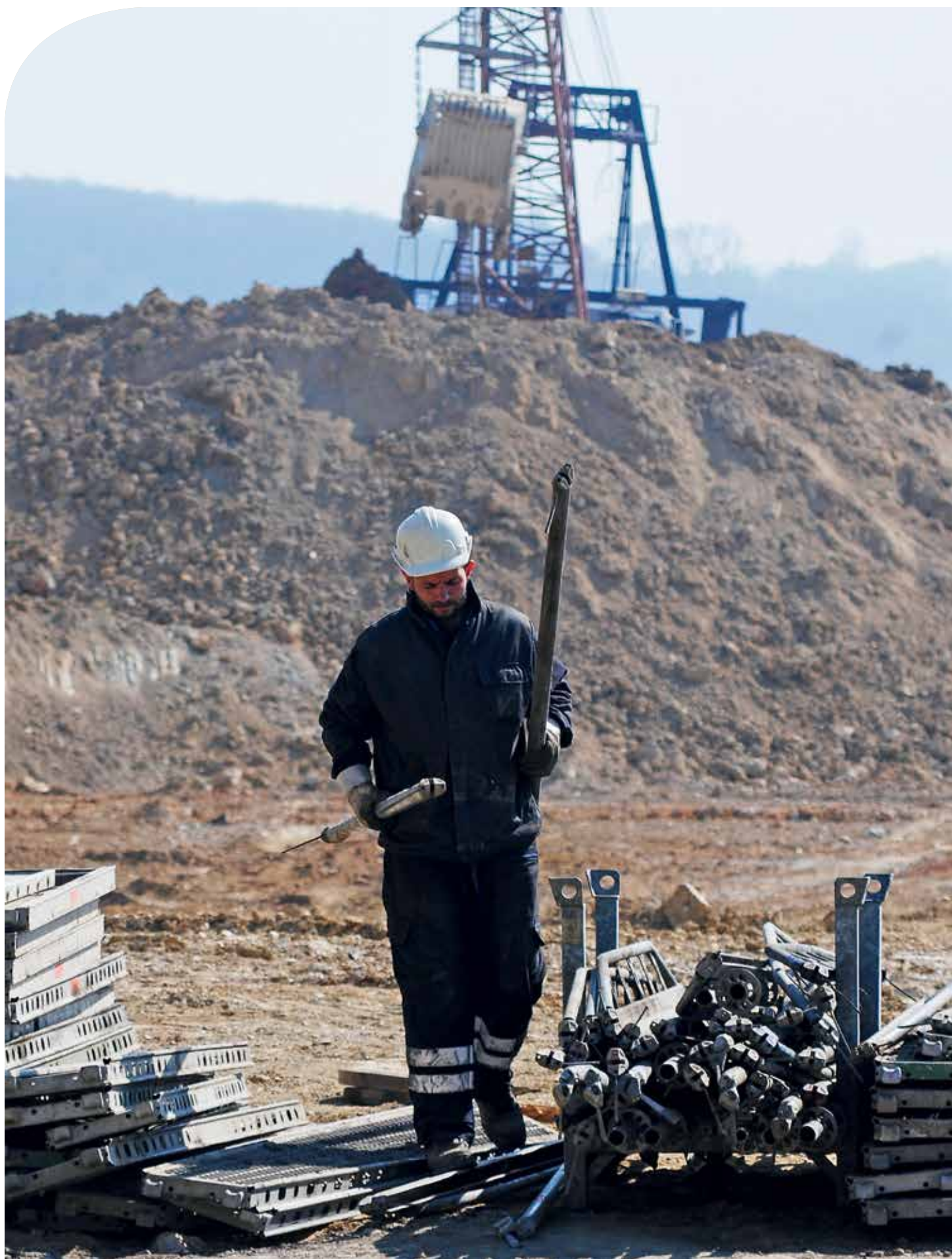

■ Производња површинских копова у првом кварталу

За 4,5 одсто
више него лане

■ Након тешких услова за рад и неповољних временских прилика током прва два месеца, производња се у марту одвијала у знатно бољим околностима, што се одразило на повећање дневних количина произведеног угља

Садржај

- 04 Производња површинских копова у првом кварталу
За 4,5 одсто више него лане
- 05 Инвестициона улагања – пуштање у рад котларнице у Барошевцу
Боље грејање
актуелно
- 08 Годишњи ремонт Четвртог БТО система Поље „Б/Ц“
Да најновији буде као „нов“
- 11 Из „Помоћне механизације“ – Одељење дубинског бушења
Претходница елабората и планова
репортажа
- 12 Прича о брачним паровима „Метала“
И љубав
утиче на рад
- 16 Увођење стандарда ISO 45001
Мере за смањење ризика
- 17 Пролећна рекреација радника Огранка РБ „Колубара“
Врњачка Бања нова дестинација
- 20 Археолози на ПК „Тамнава-Западно поље“
Настављају се истраживања
временов
- 22 58 година рада највећег колубарског копа
Једно је Поље „Д“

Површински коп „Дрмно“

Нове машине за већу производњу угља

09

Инвестициони пројекти у „Преради“

Припреме за изградњу новог постројења

10

Почела производња угља за широку потрошњу на „Тамнава-Западном пољу“

За топле домове широм Србије

импресум

ЕНЕРГИЈА
КОЛУБАРА

ИЗДАВАЧ: ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ.
ЧАСОПИС ИЗЛАЗИ МЕСЕЧНО

В. Д. ДИРЕКТОРА: Милорад Грчић, ДИРЕКТОР СЕКТОРА ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШЋУ: Звездана Јовановић Поповић, РУКОВОДИЛАЦ ОДЕЉЕЊА ЗА ИНФОРМИСАЊЕ И ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК: Наталија Живковић, ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК: Милош Павловић, ФОТО-РЕПОРТЕРИ: Александар Рашин и Милан Цвијетић, АДРЕСА РЕДАКЦИЈЕ: Карађорђева 37, 11550 Лазаревац, ТЕЛЕФОНИ: 011 785 5086, 785 5089, Е-МАИЛ: redakcija@rbkolubara.rs, WEB SITE: www.rbkolubara.rs, НАСЛОВНА СТРАНА: Милан Цвијетић, ЛОГОТИП: Милош Павловић, ШТАМПА: ЈП „Службени гласник“ Београд, ТИРАЖ: 3.500, ПРВИ БРОЈ ЛИСТА РУДАРСКОГ БАСЕНА „КОЛУБАРА“, ПОД НАЗИВОМ „КОЛУБАРА“, ИЗАШАО ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ 24. СЕПТЕМБРА 1960. ГОДИНЕ, ОД 15. НОВЕМБРА 2017. НОСИ НАЗИВ „ЕПС ЕНЕРГИЈА КОЛУБАРА“

За 4,5 одсто више него лане

Мартовска производња угља на дневном нивоу била већа и од 100 хиљада тона

На површинским коповима Рударског басена „Колубара“ у првом кварталу 2019. године произведено је око 7,77 милиона тона угља, чиме су рудари највећег српског произвођача угља још једном испунили задате циљеве. Током прва три месеца текуће године произведено је за око 335 хиљада тона угља више или 4,5 одсто више него у истом периоду прошле године.

План отпреме угља за потребе производње електричне енергије у термокапацитетима за први квартал је премашен за око 166 хиљада тона колубарског угља.

Како наводи Срђан Алимпијевић, директор „Површинских копова“, након тешких услова за рад и неповољних временских прилика током прва два зимска месеца, производња се у марту одвијала у знатно бољим околностима, што се одразило на повећање дневних количина произведеног угља.

– Неколико дана пре краја фебруара и у марту смо имали веома високу производњу, па је тромесечни план у потпуности испуњен. Просечно смо у марту производили 92 хиљаде тона, када смо данима откопавали више од 100 хиљада тона – рекао је Алимпијевић и истакао да је добра производња резултат искуства и

преданог рада свих запослених, квалитетне припреме и добре организације посла.

Директор „Површинских копова“ објашњава да су производни резултати у прва три месеца године најважнији за производњу електричне енергије. Он очекује да ће овај тренд повећања производње бити задржан и током текућег месеца.

– Предвиђено је да током априла раде сви угљени системи. За мај и јун су планиране инвестиционе оправке угљених система, као и у јулу, када ће бити обављен сервис БТС система. Ремонти су планирани тако да стајање багера и опреме не угрожава испуњавање планираних биланса производње угља. У годишњим инвестиционим оправкама ради се на ревитализацији и модернизацији производне опреме и механизације и оне су гарант сигурног и безбедног рада опреме и запослених – каже Алимпијевић.

Поред испуњавања производних задатака, један од приоритета „Колубаре“ су и припремне активности за отварање нових угљенокопа и проширење постојећих.

Побољшање временских услова и долазак пролећа за рударе у „Колубари“ означавају и интензивирање годишњих ремонта производне опреме, као и почетак грађевинске сезоне.

Предвиђено је интензивирање радова на реализацији два инвестициона пројекта која су, на основу закључка Владе Србије, проглашена пројектима од значаја за Републику Србију.

Оба пројекта су предуслови за ширење и развој активних копова, као и отварање нових откопа, што је неопходно да би производња

угља на колубарским коповима и у будућности била ослонац сигурности електроенергетског система Србије.

За потребе отварања Поља „Е“, заменског капацитета Поља „Д“, чији се експлоатациони век ускоро завршава, потребно је да се измести део реке Пештан, део локалног пута Барошевац–Зеоке–Медошевац и пратећа инфраструктура.

Према пројекту измешта се 3,6 километара реке Пештан низводно од Барошевца и 5,1 километар локалног пута на територијама катастарских општина Барошевац и Зеоке.

Други пројекат је измештање дела Ибарске магистрале за потребе проширења површинског копа Поље „Г“. Магистрала се измешта у дужини од 7.247 метара, на потезу од ресторана „Амиго“ (Велики Црљени) до локације код каменоресца Матијасевића у Шопићу. Пут се помера у простор ка пружи Београд–Бар, па ће нова траса магистрале бити уз саму пругу.

Н. Живковић

И април успешан

Првих десет дана априла обележила је добра производња угља на коповима „Колубаре“, па је тренд повећања производње настављен. Како наглашава Алимпијевић, од почетка године до 10. априла је ископано укупно око 8,69 милиона што је 2,7 одсто више од планом предвиђених количина.

Објекат снаге десет
мегавата урађен по
свим савременим
стандардима.

Надзор и управљање
аутоматизовани.

Током прве недеље
обуку прошло 15
запослених

Боље грејање

После изградње, опремања и завршних припрема, у другој половини марта, у Барошевцу је почело пуштање у рад котларнице, изграђене за грејање инфраструктурних објеката ПК Поље „Е“, објекта „Помоћне механизације“ и Барошевца. Уз грејање првих потрошача, 20. марта истовремено су почеле и обуке за управљање објектом. Савремено постројење, чија је снага десет мегавата, на почетку неће радити пуним капацитетом, већ ће се капацитет попуњавати фазно, према новим корисницима.

Котларницу чине складиште угља са косим транспортерима угља, два котла од по пет мегавата и командна сала за надзор и управљање. Систем обухвата и једну подстанцију за Поље „Е“ и „Помоћну механизацију“, топловод за Барошевац, као и 11 топлотних подстанција којима ће се управљати преко рачунара. Нови објекат ради на угаљ из „Колубаре“. Како су радници на обуци објаснили, угаљ се складишти, а потом транспортним тракама одвози према котловима.

■ Запослени у командној сали

После хладних проба потпаљен је један котло, а неколико дана касније и други. Први потрошачи су се већ последњих дана марта грејали.

Температура у котлу је 130 степени Целзијуса. Први котловски круг је 130 степени, други 110, а према потрошачима иде трећи круг од 80 степени. Даља размена топлоте према крајњим корисницима врши се у подстанцима, а сама потрошња зависи од временских услова. За објекте „Колубаре“ потребно је око 40 одсто снаге (око 3,7 мегавата), док је 60 процената

снаге (око 6,3 мегавата) намењено Барошевчанима.

– Угаљ из бункера одлази у котлове и у њима се сагорева. Као продукт сагоревања, димни гас пролази кроз циклонске отпашиваче и електрофилтере при чему се у атмосферу испуштају дозвољене концентрације загађивача. Шљака и пепео, који су такође продукти сагоревања, одвозе се на депонију – казао је Марко Милошевић, главни инжењер за термотехнику.

Током обуке, која траје 20-30 дана, радници од позиције до позиције пролазе цео погон. Прве недеље обуку је прошло 15 запослених. Представници извођача радова обучавају запослене, који ће касније преузети комплетан посао. У три смене радиће по шест запослених и један руковалац помоћне механизације, чији ће посао бити утовар угља и одвоз шљакe и пепела.

Како су надлежни објаснили, котларница у Барошевцу урађена је у складу са нормативима Европске уније у вези са заштитом животне средине, као и са осталим стандардима који се односе на ову врсту објеката.

Уграђени електрофилтери знатно ће смањити ниво штетних честица и гасова у ваздуху.

– Целокупним постројењем и топлотним подстанцима управља се из модерне командне сале. Цео поступак је аутоматизован. Електроормари, пумпе, вентилатори и сва друга опрема у постројењу су најсавременији на српском тржишту – напоменуо је Милошевић, додајући да нови објекат значи и боље услове за рад.

М. Караџић

■ Нови објекат котларнице

Модернизација компаније

Изградња котларнице почела је у другом кварталу 2016. године, а завршена почетком трећег квартала 2017. године. Аутор пројекта је „Делта инжењеринг“, а извођач радова „Енерготехника-Јужна Бачка“ са подизвођачима. Објекат је изграђен у оквиру послова инвестиција Рударског басена „Колубара“, што је део непрекидне модернизације „Електропривреде Србије“ и њених огранака кроз осавремењивање производних погона и опреме.

Професионалци скраћују рокове

Раднике који су ангажовани на овим пословима одликује велика стручност, не мањка ни ентузијазма

Ревитализација А2 на ХЕ „Ћердап 1“ је на половини планираног рока, а по обиму урађеног посла, радови су испред плана.

– После санационих радова, акценат је на монтажи, односно склапању делова који ће се касније монтирати у проточном тракту – рекао је Драган Максимовић, директор ХЕ „Ћердап 1“.

Главне активности се одвијају на монтажном блоку у машинској хали, ремонтној бази и домаћој фабрици „Монтавар Метална Лола“ Београд – Железник. Већи део машинске хале је попуњен ускладиштеним деловима спремним за монтажу. Тачно се зна где је који део ускладиштен

и када ће доћи ред да буде монтиран. Радно коло већ добија свој препознатљив изглед. Ближи се време кад ће се стећи услови за монтажу шест лопатица. Сви делови већ су прошли контроле, у самој фабрици, ремонтној бази, а пре саме уградње спроводе се завршна мерења и контроле. Радно коло захтева посебну пажњу и прецизност при монтажи и уградњи у турбински простор.

Зато је изграђен систем високог професионализма и раднике који су ангажовани на овим пословима одликује велика стручност, а не мањка ни ентузијазма.

„ХЕ Ћердап“ не чине само агрегати за производњу енергије већ је ово сложен објекат. Електрана је „живи организам“ и морају се предупредити проблеми, због тога је дуг списак превентивних послова који се раде.

А1 прошао контролу

Хидроагрегат А1 је после ревитализације на мрежи од 17. октобра 2017. године већ забележио 8.000 часова рада и произвео 1.295.200 MWh. Према устаљеној процедури експлоатације агрегата, ово је период када се морају проверити готово сви витални делови машине. Радови су трајали од 19. до 28. фебруара, после чега је закључено да машина може да настави производњу.

– Хидрологија и погонска спремност производних постројења су најважнији. На прво не можемо утицати, али се зато ремонтним радовима и превентивном одржавању посвећује максимална пажња. То је формула по којој остварујемо највеће могуће производне резултате. Наш инжењерски, мајсторски кадар, улаже велике напоре да би непланске застоје свели на минимум – рекао је Максимовић.

М. Дрча

■ Оспособљавање запослених на радним местима с повећаним ризиком

Превентива смањује ризик и опасност

Због опасности које доноси рад на висини и у електроенергетским објектима, ове године је уведено и предавање о пружању прве помоћи

Пролећни циклус теоријске и практичне обуке запослених на радним местима са повећаним ризиком и ове године одржава се на Фрушкој гори. Након стицања теоријског знања, следи примена стечених вештина на специјалном полигону, након чега ће око 600 полазника из техничких центара и

„ЕПС Снабдевања“ бити спремно за безбедан и здрав рад, како је то и прописано програмом оспособљавања ЕПС групе.

Осим теоријског стицања знања и практичне обуке, следи и провера тестирањем, коју монтери и сви они који раде на местима с повећаним

ризиком пролазе једном годишње у техничким центрима у којима раде.

– Ове године имамо укупно девет група запослених на радним местима са повећаним ризиком из свих пет техничких центара у Србији. Новина је што су нам се прикључиле и колеге

из „ЕПС Снабдевања“ – каже Мирко Петровић, шеф Службе за интегрисани менаџмент система и безбедност и здравље на раду у Техничком центру Нови Сад.

Током пролећног и јесењег циклуса предавања и практичне обуке оспособљавају се монтери и сви запослени на радним местима са повећаним ризиком за безбедан рад на електричном стубу, у кабловском рову, у електроенергетском постројењу и у мерно-разводном орману.

– Ако положи испит из теорије и прођу практични приказ на стубовима или у електроенергетским објектима, добијају уверење да су спремни да стечено знање примене у срединама одакле долазе – каже Петровић.

Он подсећа да су и предавачи стручњаци запослени у ЈП ЕПС.

М. Јојић

Нове машине за већу производњу угља

Улазимо у фазу озбиљних инвестиција које ће омогућити значајан раст производње угља и електричне енергије у Србији – рекао је Александар Антић, министар рударства и енергетике

Транспорт савременог роторног багера „SchRs 1400“, капацитета 6.600 кубних метара чврсте масе на час и укупне тежине 3.115 тона, почео је 26. марта са монтажног плаца Површинског копа „Дрмно“ на радну локацију. Реч је о багеру који је део пројекта изградње Шестог рударског система за коп „Дрмно“. „Електропривреда Србије“ у сарадњи са кинеском компанијом „China Machinery Engineering Corporation“ (ЦМЕК) успешно приводи крају тај пројекат.

Александар Антић, министар рударства и енергетике, захвалио се свим људима који су били део овог великог пројекта од изузетног значаја за остварење стратегије повећања производње угља.

– Стратешки циљ је да се у Србији после 2023. године оствари производња угља од 45 милиона тона годишње. Нови багер је од изузетног значаја за развојне планове и представља део стратегије повећања производње угља на копу „Дрмно“, а у склопу изградње трећег блока у Термоелектрани „Костопац Б“. Све активности одвијају се предвиђеном динамиком. Пред нама је изазов да наставимо таквом динамиком која ће омогућити да у року завршимо блок Б 3 – рекао је Антић.

Према његовим речима, ове године у Србији ће бити произведено 38 милиона тона угља, а у наредној фази планирана је производња од 40 милиона тона. Када нови багер на копу „Радљево“ у „Колубари“ буде радио у пуном капацитету, производња ће достићи 45 милиона тона годишње.

– То су планови ЕПС-а, компаније која ће остати најзначајнији део српске економије и индустрије и најјачи играч у тој бранши у југоисточној Европи. Улазимо у фазу озбиљних инвестиција које ће довести до значајног раста производње угља и електричне енергије у Србији, и уверен сам да ће амбицизни планови бити остварени – нагласио је Антић.

Министар рударства и енергетике је најавио да ће се ове године ући у набавку великих система за коп „Радљево“, који је кључна развојна компонента производње угља у РБ „Колубара“ и који ће бити део укупне сигурности снабдевања и угљем и електричном енергијом.

Милорад Грчић, в. д. директора ЈП ЕПС, рекао је да је производња угља један од најважнијих фактора у ЕПС-у, а производња електричне енергије у термосектору јесте оно што даје стабилност енергетике у Србији.

На радним локацијама до почетка маја

Ка радној локацији, 19. марта прве су покренуте две погонске станице. Данко Беатовић, пројектни инжењер на пројекту Шести БТО систем, каже да је од средине априла кренуо транспорт одлагача „ПА 200-2000“, капацитета 8.500 кубика растресите масе на час, укупне тежине 1.480 тона и још две погонске станице. Комплетан транспорт рударске механизације треба да се заврши до 1. маја.

– ЕПС се ослања на производњу угља у РБ „Колубара“ и на ПК „Дрмно“, копу који је пројектован за производњу од девет милиона тона угља годишње, а са новим рударским системом стварају се услови за повећање производње угља између 12 и 13 милиона тона годишње. Нови рударски систем обезбедили смо управо због чињенице што градимо нови термоенергетски блок снаге 350 мегавата, а за његов рад неопходна је већа количина угља са копа „Дрмно“ – рекао је Грчић.

Према његовим речима, укупна вредност Шестог БТО система, који се састоји од багера, одлагача, четири погонске станице, пет километара транспортера и трафостанице „Рудник 5“, јесте 97,6 милиона долара. ЕПС је обезбедио средства и за финансирање још четири претоварне станице за коп „Дрмно“.

Грчић је истакао да је у току изградња трафостанице „Рудник 5“ и очекује да сви радови буду завршени у децембру ове године. Он је оценио да су домаће фирме све спремније и оспособљеније за реализацију овако великих и сложених пројеката.

Рен Каилонг, директор огранка кинеске компаније ЦМЕК, подсетио је да је од отварања монтажног плаца са кога багер креће на радну позицију прошло 36 месеци и да су уз подршку министра Антића, челних људи ЕПС-а и извођача радова, сви планирани послови завршени на време.

Бернд Биндер, директор сектора за рударство немачке компаније „Thyssen Krupp Industrial Solutions“, подсетио је да ова компанија већ шест деценија има плодносну сарадњу са ЕПС-ом на реализацији великих пројеката. Највише машина, према његовим речима, ради на колубарским површинским коповима, а један багер је урађен за коп „Дрмно“.

С. Срећковић

Да најновији буде као нов

Поред стручњака из „Метала“ на багерима, по уговору, раде и представници произвођача опреме. За ремонт трачних транспортера задужени запослени у коповским радионицама.

На површинском копу Поље „Б/Ц” у току је ремонт Четвртог БТО система, најновијег производног система Рударског басена „Колубара”.

Запослени „Метала” ће током 25 дана интензивних радова на багерима „глодар 2”, „одлагач 1” и четири трачна транспортера урадити ремонте како би се подигла њихова производна ефикасност.

Према речима Златка Станковића, шефа Машинске службе Поља „Б/Ц”, инвестициона оправка одлагача је почела 18. марта, пар дана пре ремонта „глодара”, јер треба раније и да се заврши, због премештања одлагача на нову позицију за потребе реконструкције одлагалишта.

Неуобичајену „гужву” на монтажном плацу, где се ремонтују багери, Станковић објашњава чињеницом да су у послове укључени и произвођачи опреме, који по уговору имају обавезе. За „глодар 2” око 40 ставки ће урадити „Thyssen Krupp”, док фирма „Sandvik” ради 27 ставки за одлагач. Њихови стручњаци увелико раде, а већ у првој недељи ремонта готово 90 одсто ових послова је завршено.

– Задовољни смо како се ремонт одвија. Плац је одлично припремљен и обезбеђени су резервни делови. Са овако великим бројем извршилаца одлично је све организовано, а и време нас је послужило. Треба истаћи и да је управа изашла у сусрет свим захтевима произвођача машина и извођача за потребном механизацијом и опремом, тако да се инвестициона оправка одвија како се само пожелети може – каже Станковић.

Иван Грујић, машински инжењер Четвртог БТО система, уједно и надзорно лице машинског дела ремонта, такође сматра да су сви предуслови за добар ремонт обезбеђени.

– Један од послова на „глодару 2”, који је већ при самом почетку ремонта завршен од стране колега из Немачке, био је решавање проблема на хидрауличном цилиндру за управљање гусеницама за такозвано шверање. Замењена је једна целокупна шипка у склопу сензора за позицију цилиндра – наводи Грујић.

■ Детаљ са ремонта роторног багера

Од крупнијих послова који се раде на „глодару”, издвојио је отварање два ланца папуча на транспорту, а у плану је и један на малом транспорту због контроле чаура и папуча. На радном месту ће бити замењене све хабајуће плоче на конусу радног точка, што је редовна активност сваког годишњег ремонта. Планирана је и замена кашика регенерисаним, као и контрола лежачева на радном месту и целом багеру. Предвиђена је и демонтажа два бубња и два редуктора траке три због санације на заптивкама.

– Дуж свих трака ћемо заменити ролне. Један од битнијих послова је санација петоделних снопова у пријемним бункерима, што је већи и обимнији посао, где се захтева већи број извршилаца и самог материјала. Посао који се накнадно отворио је санација оштећених страница на бункерима због оштећења основног лима у виду отвора на самим бункерима и то ће мало да потраје – истиче Грујић.

На „одлагачу 1” су предвиђени нешто обимнији послови. Биће отворене све гусенице и санирани лежачеви и осовине на вези потпорних тркача. Како каже Грујић, један од највећих планираних послова је санација оштећења потпорних точкова или тркача на колицима где је трака 2 ослоњена на мали транспорт. Трака 2 је задигнута и за сада су од осам, демантирана четири тркача, који ће бити замењени новим. У склопу ових послова планирано је задизање комплетне горње градње багера због контроле кугличног

ослонца. Велики посао је представљао и демонтажа бубњева због замене гуме на плашту. Такође, демантирана су и три редуктора погона транспорта. Као и на „глодару” и овде су ангажовани произвођачи опреме.

Са електро стране, како наводи Бранко Димитријевић, управник Електрослужбе копа, на оба багера нема крупнијих послова. Ради се редован сервис електро и оптичке опреме са циљем повећања поузданости и ефикаснијег искоришћења система. У дефектажној листи је планирано неколико послова за „Krupp”.

– На обе машине се ради сервис клима-уређаја, што је веома битно за рад, јер од њих зависи и рад постројења, нарочито када су и спољашње температуре високе – наглашава Димитријевић.

Актуелан је и ремонт трачних транспортера, за који су задужени запослени машинских и електро радионица Поља „Б/Ц”.

Д. Весковић

Сервис опреме у диспечерском центру

Током ремонта, у диспечерском центру овог система, електротехничари-диспечери раде сервис и одржавање рачунарске и оптичке опреме, као и видео и оптичких сервера, како би се повећала поузданост система и онемогућили евентуални проблеми.

Припреме за изградњу НОВОГ постројења

Стручни савет ЕПС-а одобрио Генерални пројекат уградње парних турбина са генераторима за производњу електричне енергије у склопу Топлане

На нивоу постројења за прераду, оплемењивање и транспорт угља у РБ „Колубара“ током протеклих месеци започето је неколико инвестиција са циљем унапређења заштите животне средине, модернизације система и рада постројења, повећања енергетске ефикасности и смањења трошкова. Планирано је да улагања у инвестиционе пројекте и подизање еколошких стандарда буду настављена и током ове године.

– Изградња новог постројења за производњу електричне енергије једна је од важнијих инвестиција у овом делу „Колубаре“, коју планирамо већ

Уштеда

Изградњом постројења, повећање потрошње угља који сагорева у Топлани биће минимално и неће се повећати загађење животне средине због нових капацитета за производњу електричне енергије. Расхладно-редукциона станица ће и даље бити у функцији као целина Топлане, док ће ново постројење бити независно, са максималним капацитетом до 10 MW, а електрична енергија коју будемо производили биће дистрибуирана унутрашњој мрежи „Колубаре“. Реч је о великој уштеди за „Прераду“. То ће бити мало постројење, али за нас веома значајно – каже Радовановић.

■ Саша Радовановић

дуго. Захваљујући разумевању пословодстава ЕПС-а и „Колубаре“ интензивирани су радови на овом пројекту и урађени многи послови. Реализација пројекта изградње новог постројења изводи се у складу са важећом законском регулативом, изразом неопходне пројектне документације и обезбеђивањем свих потребних сагласности. Стручни савет ЕПС-а је одобрио Генерални пројекат уградње парних турбина са генераторима за производњу електричне енергије у склопу Топлане – каже Саша Радовановић, руководилац Сектора за унапређење технологије и инвестициону изградњу „Прераде“.

Наиме, за добијање одређених параметара технолошке паре, који су потребни за рад Сушаре и других потрошача, неопходно је параметре паре редукovati (обарање притиска и хлађење до одређене температуре), што

практично значи да део енергије одлази у губитке. Изградњом постројења за производњу електричне енергије и уградњом четири турбине, које ће користити енергију направљену разликом у редукцији паре, добиће се капацитет постројења до 10 MW. То значи да ће се вишак енергије, односно паре која се јавља у процесу сушења угља искористити за производњу електричне енергије. Ово решење омогућиће да се укупни трошкови за електричну енергију у мрежи „Колубаре“ смање до 10 одсто на годишњем нивоу, а улагање у ову инвестицију биће исплативо у периоду до две године.

– Параметри производње технолошке паре који су пројектовани од 59 бара и температуре 450 степени, треба да се сведу на максимум 25 бара, и око 225 степени кад је у питању Сушара, или до 12 бара кад је у питању грејање града. Сва преостала енергија се не користи у довољној мери и ти губици се углавном генеришу у редукционо-расхладној станици. Да бисмо пројектоване губитке претворили у добитак, дошли смо на идеју да пару уместо у редукционо-расхладној станици редукујемо у парним турбинама. Предложено је да се уграде четири противпритисне турбине у комплетном постројењу – каже наш саговорник.

Изменама и допунама Просторног плана експлоатације колубарског лигнита за ново постројење предвиђена је локација која се налази у непосредној близини Топлане.

– На парцели од 400 квадрата, колико је генералним пројектом предвиђено, наша Геолошка служба је урадила геотехничко испитивање тла, док ће стручњаци ОЦ „Пројект“ урадити неопходан елаборат који ће бити саставни део пројекта. За локацијске услове добили смо дозволе од Министарства унутрашњих послова и Министарства заштите животне средине, тако да је обезбеђено све што је неопходно за изградњу пројекта. Посао је прилично одмакао и очекујемо у току ове године да добијемо све неопходне дозволе за извођење радова. Уговорена је израда главног пројекта заштите од пожара, као и израда пројекта за грађевинску дозволу. Конзорцијум који је добио посао на тендеру започео је са израдом документације и ми очекујемо да ћемо за пола године добити комплетну документацију – појаснио је техничке детаље пројекта Радовановић.

Т. Симић

Тренутно се дневно отпрема око 300 тона доброг и квалитетног лигнита, од јуна креће сезона и дуплирање потражње

За топле домове широм Србије

Потреба за угљем за широку потрошњу појављује се на тржишту већ почетком пролећа, док још није окончана грејна сезона и траје до касне јесени. Прошле године највећи део угља за становништво ископан је са површинског копа „Тамнава-Западно поље“.

Половином марта на овом копу је почела производња угља за широку потрошњу. Утовар угља у камионе за сада се одвија у дванаесточасовном режиму и дневно се отпрема око 300 тона доброг и квалитетног лигнита за грејање домова грађана широм Србије.

– Ове године смо добили довољно времена за добру организацију и квалитетну припрему. Прилазне путеве и саобраћајнице смо добро урадили. Сада је потражња толика да је довољно да грабуљар ради 12 сати, али врло брзо ће бити повећана, па ће се и овде радити у све три смене. Очекујемо да ускоро стигне налог за покретање још једног грабуљара и зато убрзано радимо на његовом припремању – рекао је Горан Томић, директор копа.

Грабуљар у припреми ће се прикључити већ активном и радиће у истој зони на копању неоткопаног лигнита на источној граници копа. Реч је о појасу који

остаје испод СУ трака и налази се између бившег копа „Источно поље“ и активног „Западног поља“.

Багери ЕШ-еви, који се користе за копање, специфични су по томе што ваде последње бусе угља после роторних багера и ведричара, који не могу потпуно да „очисте“ лежиште на границама копова.

У смени „А“, када смо посетили ЕШ 2, за командама је био Ненад Живановић. Иако је било време паузе, он није зауставио машину. Последњи натоварени камион управо је отишао, а он је наставио да ради због потребе да одвоји присутне прослојке од угља.

– Потребна је велика концентрација јер током копања угља морамо да одвојимо прослојке. У грабуљару не сме да буде нимало земље, угаљ мора бити чист, а да ли ће до потрошача стићи такав зависи од умећа багеристе. Од 28

година стажа на ЕШ-у сам 20, а од тога шест година радим као багериста. Да би неко постао добар багериста, неопходно је да прво учи од искусних колега, а затим да временом пронађе сопствени начин копања. Битно ми је да парирам колегама, да товарим колико и они, да се купци не би на мене жалили. А жеља ми је да достигнем колегу Драгана Божовића који држи рекорд са ископаних 230 тона у смени – поверио се Живановић.

Посаду чине багериста и његов помоћник, а надзорник, осим на овој машини, мора да буде присутан на још две. Помоћник багеристе Горан Милошевић задовољан је овим послом. Од 20 година стажа, 10 је провео радећи на ЕШ-у. Каже да је много лакше када нису везани за систем, где је много већа тензија. Код њих ће бити ужурбаније од јуна када почне права сезона и када се количине угља које дневно испоруче удвоструче у односу на садашње.

– ЕШ је багер који иде уназад, у камику стаје шест кубика земље, катарка је дуга 45 метара и тежак је 195 тона. Сви су руске производње, има их четири, један још није поправљен од поплаве. „Двојка“ је прва оспособљена и већ крајем јануара 2015. године почела је да ради. Она је са механичким командама, док су „јединица“ и „тројка“ модернизоване, имају савремену електроопрему и електронске команде. Ове године је Машинска служба добро обавила посао јер

сито на грабуљару боље сеје прашину, па сада у камионе упадају само крупце без прашине. Ситан угаљ се посебно одваја, преузимају га камиони „Колубара-Грађевинара“ и одлажу на депонију, а затим га ведричар покупи и пошаље у Дробилану – објаснио је Милошевић.

За добро стање багера ветерана, направљеног 1986. године, заслужно је и редовно текуће одржавање. У кабини багера затекли су се бравар и електричар на дежурству и обојица су мишљења да је, с обзиром на године, багер у врло добром стању.

Бравар Саша Цветковић је истакао да они отклањају мање кварове, док су за веће задужене колеге из радионица, осим ако се већи квар не догоди у другој или трећој смени. Тада су они надлежни. Напомиње да ово није велики багер, али је за одржавање компликованији и захтевнији.

Електричар Влада Гавриловић само је годину дана старији од багера који одржава и једини је електричар који зна да управља ЕШ-ом, јер је својевремено био помоћник багеристе. Њему су, свакако, бољи ЕШ-еви са новом електроопремом, који поседују ПЛЦ рачунар што олакшава проналажење квара. Стара опрема је прилично компликована и много теже се утврђује квар. Али су зато ту багеристи који својим запажањима помажу да се квар што пре утврди, а затим и отклони.

М. Димитријевић

■ Ненад Живановић

Претходница елабората и планова

Истраживање и испитивање терена претходе свим рударским и грађевинским радовима у РБ „Колубара“, укључујући и измештање далековода, корита река, путева и гробља

Запослени Одељења дубинског бушења, које је у саставу „Помоћне механизације“, већ годину дана су на новој локацији „Стакленик“, где је смештен и магацин са резервним деловима. Задатак ове групе запослених је испитивање терена, а добијени подаци се користе за стручне елаборате и пројекте. Између осталог, ангажовани су на истражним бушотинама на површинским коповима (за угаљ, кварцни песак, клизишта). Специјализована машина – бушећа гарнитура „шета“ по потреби, а пречник извођења радова је прилично велики.

Према речима руководиоца Одељења дубинског бушења Владимира Бачанца, није једноставно објаснити специфичност њиховог посла јер се у зависности од потреба бушотине врше за различите сврхе. Истраживање и испитивање терена морају претходити свим рударским и грађевинским радовима који се изводе у Рударском басену „Колубара“, укључујући и измештање далековода, корита река, путева и гробља.

– Годину смо започели испитивањем геомеханичких особина прослојака глине у угљу на Пољу „Д“ и Пољу „Г“. Након

■ Испитивање терена у Бурову

тога, и у Радљеву смо вршили геомеханичка испитивања, али за постављање нове зграде. С обзиром на то да су бушотине на овом терену биле веома плитке, све послове обављали смо са старом бушећом гарнитуром – рекао је Бачанац.

Бушење пројектованих бушотина изводи се методом ротационог машинског бушења сржним цевима. Продукт бушења је језгро које се по редоследу чисти, пакује и складишти. На основу добијених резултата из узорака Геолошка служба израђује елаборате, планове и пројекте.

– Терен на којем вршимо геомеханичко испитивање је са седиментним стенама, а у подини се јавља шкриљац који је мало чвршћи, тако да је потребно

више времена за бушење.

Нова специјализована машина – бушећа гарнитура, коју смо набили пре две године, лакше продире кроз чвршће седименте на које тренутно наилазимо на локацији у Бурову и умногоме нам олакшава и убрзава посао. Урадићемо око 30 бушотина различитих дубина, од 15 до 40 метара, а предвиђено је да посао у овом делу траје око два месеца – објашњава наш саговорник и наглашава да од дубине бушења зависи колико је времена потребно да се уради бушотина.

Бачанац напомиње да постоје различити разлози истражног бушења. Основно је испитивање угља, његовог квалитета, простирања и дебљине угљеног слоја. За геомеханичка испитивања раде се бушотине

за одређивање стабилности терена, као и нивоа подземних вода уградњом пијезометара (поцинковане цеви са филтером).

Посао запослених овог одељења није нимало лак, поготово када се изводи у отежаним временским условима, објашњава пословођа Дејан Живковић и каже да са 11 запослених остварују постављене задатке и поред проблема којих увек има.

– Проблем који нас прати је недостатак радника, механизација превазилази број запослених. Располажемо са две гарнитуре за бушење које опслужују две посаде. За једну гарнитуру потребно је 18 радника за рад у три смене, а нас укупно (за рад на обе гарнитуре) има 11. Ради се у различитим временским условима, по 12 сати сваки други дан. Време које проведемо радећи на једној бушотини зависи од много фактора, најпре од самог истражног задатка, потом од структуре земљишта, али и дубине бушотине – објашњава Живковић.

У зимским месецима, када се температура ваздуха спусти испод нуле, бушење је немогуће јер вода у цревима машине или пумпе леди. У том периоду запослени Одељења дубинског бушења распоређују се на послове у Зимској служби „Помоћне механизације“.

Т. Крупниковић

Нови ток Пештана

Екипе дубинског бушења тренутно су на локацији предвиђеној за нови ток реке Пештан, где је први део посла завршен у 2018, када је урађено око 20 бушотина различитих дубина. У складу са стратегијом развоја РБ „Колубара“, део водотока Пештана биће измештен низводно од Барошевца у дужини од 3.683 метра. Тим потезом биће створени услови за отварање Поља „Е“, заменског ресурса и природног наставка Поља „Д“.

И љубав ут

■ Радмила и Синиша Зарић

У халама овог дела РБ „Колубара“ ради око 50 брачних парова, који су се упознали на радном месту или су се познавали одраније, а на послу су схватили да су једно за друго

Покушавали смо већ неко време да докучимо у чему је тајна позитивне атмосфере и насмејаних лица у радионицама и просторијама ОЦ „Метал“, те смо се упустили у једно мало истраживање. Док су нам директори и шефови помагали да пронађемо брачне парове који би поделили са нама своју причу, већини није било јасно откуда нам баш та тема на памети. Ми смо заправо хтели да покажемо да, осим стручности, у „Металовим“ погонима постоји још неки кључни фактор успешности производње. Пошто је просечна старост радника око 55 година, а има подједнако и мушкараца и припадница лепшег пола, посумњали смо да је један од фактора заправо љубав, и то љубав на послу.

Средином осамдесетих забележен је велики прилив младе радне снаге, после завршених средњих школа и факултета, који

су, радећи у „Металу“ пронашли свога пара. Претпостављамо да сада у „Металу“ ради педесетак брачних парова, који су се упознали на радном месту или који су се познавали одраније, а тек на послу су схватили да су једно за друго.

■ Близина која спаја

Реч је о партнерима са озбиљним брачним, али и радним стажом, који побијају све предрасуде и не либе се да причају о свом односу, како на послу тако и код куће. Они и своје слободно време проводе заједно, па како нам је један саговорник објаснио – нису ни имали кад једно другом „да ударају контру“, а откад су почели да буду стално заједно, за другачије не знају. Овде је близина та која спаја.

Код Ђиљане и Драгана Ђукетића догодило се да су новине биле пресудне за упознавање. Наиме, док је Ђиља радила у трафици, још давне 1990. године, у тренутку када је Драган куповао „Новости“, ветар је задувао и све новине су одлетеле с киоска. Он их је онако згужване покупио и вратио их. Шта је њен поглед откривао у том тренутку нисмо сазнали, али Драган се појавио и дан након тог догађаја. Овог пута „пао“ је и разговор.

После три недеље, схватили су да нема потребе да и даље губе време, да су зрели да се „узму“ и отада су нераздрожни.

– „Новости“ више нису биле битне, било је других новости. Више нисам хтео да будем друг – рекао нам је уз смешак Драган.

■ Ратослава и Влада Теодосијевић

Додуше, знали су се они одраније из града и са играчки које су, како каже Драган, биле много боља прилика за дружење и упознавање него што су данас кафићи. Као предност у свом односу истичу чињеницу да су се упознавали кроз заједнички живот и да су тако прихватили једно друго.

Ђиљана је тек након десетак година брака почела преко задруге да ради као чистачица у „Металу“, а 2004. преквалификацијом је дошла у Одељење за челичне конструкције. Почела је да ради као кранисткиња, а управо ту ради и њен супруг као заваривач.

Само он зна какав је осећај био када је одједном добио надзор из кабине 11 метара изнад земље. Драган се нигде не може сакрити. Тврде да нису били љубоморни, док један од колега у пролазу додаје да су тек сада „смирили“ по питању љубоморе.

– Па не може се он нигде сакрити, јер сам ја и на небу и на земљи – додаје Ђиљана.

Шалу на страну, овај симпатични пар пружао је подршку једно другом и у послу и у љубави. Имају и два одрасла сина. Осим што је Драган помагао Ђиљи око везивања терета на кран, често јој помаже и у одабиру гардеробе када се спрема за неку свечаност. Она верује у његов избор, па док он не одобри, не бира сама.

■ Упознавање на послу

На другој страни, код Ратославе и Владе Теодосијевића из Шопића чини се да изборе прави госпођа. Каже, да је Владу познавала раније, сигурно му не би дозволила да постане заваривач, јер је то изузетно захтеван посао. Заправо, она показује колико је према њему брижна. Пошто се сагласила да дође да разговарамо, иако је на боловању, она је свом мужу уступила место речима:

– Седи, радниче мој!

Овај брачни пар упознао се баш на послу 1986. године,

Иче на рад

■ Драган и Ђиљана Ћукетић

када је у багерску радионицу примљено тридесетак колегиница. Влада се, након што се вратио са одслуженог војног рока, пријатно изненадио што ће од тог тренутка друштво на послу бити мешовито. И заиста, сви кажу да су се тада лепше дружили, иако се пуно радило.

А како је Влада изабрао баш Раду, то је, како тврде, било обострано. Али гдегод да је он правио грешку, Рада каже да јој је било битно да је исправи. Њему очигледно то није сметало, па су се на тај начин, мало-помало и зближили. Влада је дуго радио и на терену у монтажној групи на копу „Тамнава-Западно поље“. Колеге сматрају да је веома вредан радник. Сада су на пар година од пензије, али када се осврну на време које су до сада провели заједно, говоре са пуно задовољства.

– Ми бисмо свакоме пожелели брак као што је наш. Поштујемо једно друго и извели смо дете на

пут. Уживамо и трудимо се да нам буде лепо. Иако радимо заједно, свуда и ван посла идемо заједно – кажу Теодосијевићи.

У жељи да упознамо парове из разних делова „Метала“, причу настављамо у Серијској производњи, где смо упознали Синишу и Радмилу Зарић. Баш у дану када смо их посетили, Синиша је почастио своје колеге због награде за 35 година стажа. Био је расположен да попричамо, само зато што смо били упорни да подели своју љубавну причу са нама, иако не воли да се слика за новине.

Њих двоје су седели готово у истој канцеларији годинама и, како се Синиша шали, била му је „надохват руке“ до пре шест година, када је прешао да буде шеф у истуреном одељењу у којем се праве газашта и везују ролне у слоге. Сада се опет често виђају када Синиша оде до „шајбнаре“, али не пију више кафу заједно, јер су их, како наводе, довољно попили.

■ Живана и Драгомир Безаревић

А како су се упознали и заљубили?

– Није могла да ми одоли – кроз смех ће Синиша, а Рада додаје:

– Све се то склопи.

Овај брачни пар има двоје деце и два унука, уживају на имању у колубарском Лесковцу и напомињу да би много било лепо када би се опет запослили толико младих у исто време. На тај начин би се, кажу, повећао и наталитет.

■ Заједнички посао и хоби

Последњи из ове приче, али не и мање битни, јесу Живана и Драгомир Безаревић. Њихова љубав датира још од студентских дана, када су се на трећој години факултета упознали у Студентском дому „Патрис Лумумба“ у Београду. Он је из Пријепоља, она из Сремске Митровице. Жанка, како је најчешће зову, студирала је грађевину, Драгомир електротехнику.

Након што су завршили факултете, прешли су да живе у Костолац, јер је Драшко, како га супруга ословљава, био стипендиста и тамо су остали и дуже него што су планирали. Баш у том периоду добили су и ћерку, која је сада велика девојка и кренула је очевим стопама – студира Електротехнички факултет.

Ово двоје инжењера ради заједно у Дирекцији „Метала“, али не на истом спрату. Жана је водећи статичар у Пројектно-

-конструкционом центру, а Драшко руководи Електрослужбом за производњу нове опреме. Обоје су у Сектору за производно-техничке послове. Опис послова им је различит, али се догоди некада и да пословно сарађују, што по њиховим речима изгледа уобичајено. Предност је то што се одлично познају, боље разумеју, па ефикасније заврше посао.

Осим што раде у истој фирми, Жана и Драшко имају и заједничке хобије ван радног времена. Односно, она је „усвојила“ Драгомиров хоби – пчеларење, па хвалећи свог супруга, каже како се нада да ће можда и она постати стручњак.

Овим паровима заједничко је да сваког радног дана долазе и враћају се с посла заједно. Већина њих има и заједничке хобије или подељене послове око дворишта, куће и баште. Сви се слажу да би било добро када би се сада опет догодило да се у фирму прими нова и млада радна снага оба пола, како би им они, као старије колеге, пренели знање, које су њима њихове колеге несеквично пренеле.

М. Мијаљевић

Прилика

Сви наши саговорници истичу да млади данас немају такву прилику да добију посао каква је њима пружена и која је резултирала великим бројем брачних парова који задовољно и испуњено заједно долазе сваког дана на посао.

Прижељкују посао у струци

Представници огранка и Техничке школе „Колубара“ из Лазаревца сагласни у оцени да је сарадња одлична, а ученици истичу да практична настава употпуњује теорију

Закључено је да је Одељења за образовање и психосоциолошки рад РБ „Колубара“ половином марта отпочели су други круг анкетирања ученика Техничке школе „Колубара“ из Лазаревца, који похађају практичну наставу у производним погонима РБ „Колубара“. Сарадња траје већ дуги низ година, а анкетирање је нова активност.

— Увели смо три врсте анкета – за ученике, професоре и инструкторе. На тај начин ћемо добити податке на основу којих је могуће предузети кораке у циљу унапређења извођења практичне наставе. Ми смо иницирали анкету, јер нам омогућује да констатујемо чињенично стање на терену, а затим те информације проследимо даље. У току школске године организујемо два круга анкетирања, по један у сваком полугодишту. Да бисмо посетили све ученике који обављају стручну праксу, потребно нам је око месец и по дана – упутила нас је Снежана Ранђић, руководилац овог одељења.

Велики број смерова на пракси

Редовном практичном наставом из области рударства обухваћени су ученици образовног профила руковаца механизацијом у површинској експлоатацији друге и треће године, док на блок-наставу долазе ђаци који се образују за рударског техничара и то током друге, треће и четврте године школовања. За машинску струку пракса је обавезна само за машинске техничаре за репаратуру треће и четврте године, а за ученике другог разреда предвиђена је блок настава. Подручје рада електротехнике предвиђа да на стручну праксу долазе електричари и ауто-електричари друге и треће године, а електротехничари на блок-наставу.

— На коповима „Колубаре“ на радном месту инструктора за машинску струку ради пет, за рударску шест и за електротехнику три запослена, док у „Преради“ имамо три координатора практичне наставе за све профиле – рекла је Гордана Павловић из Одељења за образовање и психосоциолошки рад.

■ Ученици Техничке школе са инструктором Драганом Бојићем

Од 184 ученика која су укључена у практичну наставу, њих 80 имају организован блок-наставу и они нису кандидати за анкетирање. Они који јесу, подељени су у мале групе од по пет или шест ученика, што инструкторима омогућава квалитетнији и лакши рад и ствара могућност да ђаци боље виде делове производног процеса у радионицама.

У просторијама нове „Помоћне механизације“ обезбеђени су изузетни услови за обављање практичне наставе. Драган Бојић је инструктор практичне наставе последњих пет-шест година. Због здравствених проблема, уз радни стаж од 36 година, почео је да се бави овим послом. Ученици смера машински техничар за репаратуру сматрају да је одличан инструктор.

Игор Ђорђевић, ученик четвртог разреда из Лазаревца, каже да је ђацима лепше са инструктором него у школи, јер је опуштенија атмосфера, разговарају о свему, а ту је и његово радно искуство које им несебично преноси. Игор је задовољан условима који су им обезбеђени, а у анкетном листу је написао да би било боље да има више опреме за заваривање. Лазар Николић и Лука Јовановић, његови другови из разреда, кажу да су услови одлични, а највише су задовољни објашњењима које добијају, па им је теорија разумљивија. Сигурни су да ће им ово искуство много значити ако буду имали среће да се запосле и да ће укључивање у радни процес тада бити много лакше.

Инструктори практичне наставе су карика која повезује школу и РБ „Колубара“ и у складу са уговором спроводе теоријску и практичну наставу према наставном плану и програму. Бојић истиче да основно знање мора да се стекне без обзира на степен заинтересованости ученика. Са наставницима из школе одлично сарађује, а никаквих проблема нема ни у радионицама, јер све његове колеге излазе у сусрет када се појави са децом. За одличне услове рада у учионици од 100 квадрата заслужни су, каже Бојић, директор и технички директор „Помоћне механизације“ Александар Миловановић и Александар Иванковић. Један број кљупа којима је учионица опремљена рад је деце из школе. Направили су их у школској радионици под надзором својих професора и уступили их „Помоћној механизацији“, па су учионице комплетно опремљене.

Младен Драгић, наставник општег машинства, наглашава да је сарадња Техничке школе и „Колубаре“ већ деценијама на високом нивоу.

— Едукација деце је добра како у школи тако и на извођењу практичне наставе. Потпуно се оспособљавају технички и занатски. Излазе као комплетни радници, могу да се запосле, једино што нема посла. Када би постојала и могућност запошљавања ђака по завршетку школовања, то би био прави потез. Сигурно је да би ученици имали већу мотивацију за рад и учење. Све остало је у савршеном реду – закључио је Драгић.

М. Димитријевић

У циљу што успешнијег и ефикаснијег обављања административних послова запослених у „Колубари“, који подразумева рад са различитим врстама докумената (пријем, разврставање, прослеђивање, архивирање и евиденција), организована је једнодневна обука радника.

Постоје извесне неусаглашености у међусобној комуникацији запослених у достави свих врста докумената, од начина вођења надница до комуникације путем имејла, што је и изнето на колегијумима директора и помоћника директора.

– На иницијативу пословодства РБ „Колубара“ одлучили смо да побољшамо општу комуникацију, која је на солидном нивоу, али би могла бити и боља. У том смислу, направљена су два припремна састанка са представницима стручних служби у области протока информација, кадровске и финансијске службе, и ИТ сектора. Утврђено је да би се најбољи ефекат добио организовањем обуке која ће бити спроведена за све запослене у „Колубари“, који раде са било каквим документима или протоком документације. Тада је одлучено да се једнодневна обука састоји из четири дела – рекао је Горан Перишић, шеф Одељења за административно-техничку подршку у раду ИО.

За ефикаснију администрацију

У првом, општем делу јасно су изложени главни проблеми у комуникацији, док се други део односи на изглед основних докумената, примењивање кодекса пословног понашања и правилника о канцеларијском и архивском пословању ЈП ЕПС. Трећи део обуке обухвата кратку и основну обуку за коришћење интернета и програма Word и Excell. С обзиром на то да ће ускоро бити уведен САП, огранак РБ „Колубара“ мора информатички да се припреми за оно што га у будућности чека. Четврти део обуке подразумева попуњавање анкетног листа, који

је сачинила кадровска служба „Колубаре“, у коме ће запослени моћи сами да оцене своје знање и искуство у вези са пријемом и протоком информација.

– Желимо да проток информација са ЕПС-ом буде и даље на високом нивоу, јер је и до сада „Колубара“ била пример тачне, брзе и јасне комуникације – истакао је Перишић, нагласивши да анкетни лист садржи и питања о заступљености рачунарске опреме на нивоу целе „Колубаре“, па ће тако прикупљањем података о запосленима који су ангажовани на административним пословима

бити утврђено тачно стање и тачан број оних који располажу сопственим рачунаром – рекао је Перишић.

По окончању обуке, када кадровска служба буде сагледала све резултате спроведене анкете, менаџмент „Колубаре“ ће анализирати добијене информације. То ће отворити могућност за планирање евентуалних обука за рад на рачунарима, као и допуну информатичке опреме, а све у циљу одржања квалитета у пословању РБ „Колубара“.

Р. Лазић

■ Студенти рударства на теренској настави у РБ „Колубара“

Прилика за практична знања

Група студената четврте године рударства Рударско-геолошког факултета из Београда посетила је 3. априла „Колубару“ и том приликом се упознала са процесима откопавања угља, али и другим аспектима рада овог огранка ЕПС-а.

Са својим професорима, будући инжењери обишли су тамнавске копове, монтажни плац, депонију, као и будући коп „Радљево“.

– Посета „Колубари“ је добра прилика да студенти на лицу места виде шта ће касније радити. Због површинских копова, различитих система

рада и разноврсне механизације „Колубара“ је веома захвална за теренску наставу и стручну

праксу, које употпуњују теоретско знање – објаснио је Стеван Ђенадић, асистент на РГФ-у.

Теренска настава је само један део дугогодишње сарадње РБ „Колубара“ и ове високошколске институције, што је посебно важно када се има у виду сложеност и динамичност овог производног система.

– Током обиласка копова директно видимо како све у пракси функционише. Између теорије и праксе не постоји толика разлика, али нам настава на терену помаже да боље разумемо оно што учимо – са својим колегама сагласна је студенткиња Јелена Ристић, која је прошлог лета била на четворонедељној пракси на „Тамнава-Западном пољу“.

М. К.

Мере за смањење ризика

Подстицај компанији на још ефикасније управљање заштитом здравља и безбедности на раду, као и стварање свести о значају превентивних мера и активности

Стандард ISO 45001, који представља системе управљања менаџмента здрављем и безбедношћу на раду, до марта 2021. године у потпуности ће да замени OHSAS 18001 из 2007. године. Стандард OHSAS 18001 својим упутствима подиже спремност компаније да благовремено отклони опасност, усклађује радне процесе са законима и у пракси нађеним решењима, побољшава општу слику фирме у јавности. Циљ је био да се успостави контрола над ризицима које носе штетности и опасности, а самим тим и обезбеди континуитет пословања предузећа. Даљим развојем у области БЗР-а дошло се до новог стандарда.

– Стандард ISO 45001 подразумева исте те предности, али још прецизније и модерније, у складу са савременим научним и технолошким достигнућима и светским искуствима. Конципиран је тако да се може интегрисати са другим стандардима и лако ускладити са новим верзијама SRPS ISO 9001 (управљање,

■ Јагода Близнаковић

односно менаџмент квалитетом) и SRPS ISO 14001 (менаџмент животном средином) – објаснила је за наш лист Јагода Близнаковић, дипломирани инжењер у Сектору за БЗР.

Због своје једноставне и јасне структуре, стандард ISO 45001 може лако да се користи и примени како за фабричке и производне тако и за услужне објекте, без обзира на њихову локацију и делатност којом се баве. Нови стандард заснива се на елементима заједничким за све стандарде система ISO

Акценат на превентиви

Увођење система управљања заштитом здравља и безбедности на раду ставља акценат на превентиви, а не на корективним мерама, што значи да је потребно предвидети, идентификовати и донети мере за елиминацију или бар смањење ризика.

Овај стандард обезбеђује безбедна и здрава радна места, спречавањем повреда у вези са радом и нарушавања здравља. Он је применљив на све организације, без обзира на делатност и величину, и намењен је компанијама које желе да успоставе контролу над ризицима за штетност и опасност по безбедност радника.

и користи једноставан менаџерски модел за планирање неопходних мера, како би се смањио ризик од штете која може настати у процесу рада.

Овај стандард ставља јак нагласак на контекст организације, у смислу управљања заштитом здравља и безбедношћу на раду. Највиши менаџмент и управа предузећа сада морају директно да се ангажују по питању примене система БЗР кроз непосредно учешће, узимајући у обзир и елементе БЗР и у стратешком пословном планирању.

– Највише руководство мора да показује лидерство и посвећеност у односу на OH&S 45001 систем менаџмента. Топ менаџмент нашег предузећа апсолутно је укључен у спровођење и имплементацију свих до сада, па и овог стандарда. Запослени на свим хијерархијским нивоима доприносе безбедности на раду дајући повратне информације, кроз различите начине комуникације о опасностима и штетностима и предложеним променама за елиминисање, односно смањивање тих опасности и штетности – додала је Близнаковић.

Као припрема за имплементацију стандарда, у Костолцу је организовано предавање на нивоу ЕПС-а, коме су присуствовали и стручњаци из РБ „Колубара“. Све је израженија потреба за мултидисциплинарним приступом у стварању безбедних услова рада у којима се поред физичког штити и психички интегритет запосленог. То подразумева предузимање различитих активности и примену разноврсних мера, као што су техничке, организационе, правне, економске, социолошке, образовне и психолошке. То практично означава потребу за сталним унапређивањем стандарда у области БЗР, па су предузете активности и довеле 2018. године до најновијих препорука и захтева груписаних у стандард ISO 45001.

Р. Лазић

■ Информација о затварању деонице пута

Измене линија превоза запослених

Од 1. априла за саобраћај је затворена деоница пута од Криваје у Шолићу до укључења на Ибарску магистралу (сервис Павловић), због извођења грађевинских радова, а за потребе измештања дела Ибарске магистрале државног пута Iв реда (М - 22).

У складу са тим измењене су и линије уговореног превоза запослених ЈП ЕПС за тамнавске копове – линија 190С и линија 190Р.

Линија 190С: Лазаревац (вртић) – Северна магистрала - Тамнава (насеље Радљево) саобраћа измењеном трасом: Лазаревац (вртић) – Северна магистрала – Рампа – Тополњак – Индекс – сервис Павловић – и даље редовном трасом. Исто важи и за супротан смер.

Линија 190Р: Лазаревац (Аутобуска станица) – Рампа – Шолић – Тамнава (насеље Радљево) саобраћа измењеном трасом. После стајалишта Шолић (Криваја) аутобус саобраћа преко Вреоца и ТЕК-а до Обренове кафане и даље редовном трасом. После стајалишта Шолић (Криваја) прво следеће стајалиште је Обренова кафана. Исто важи и за супротан смер.

Времена поласака су непромењена.

Измене важе до планираног завршетка радова, односно до почетка септембра.

Врњачка Бања НОВА ДЕСТИНАЦИЈА

Запослени ће моћи да
бирају одмор на мору,
планини или у бањи

Увек се са нестрпљењем очекује понуда Синдикалне организације „Колубара“ за пролећну рекреацију, а у прилог томе говори податак да је током прошле године више од 2.500 радника рударског басена користило овај вид превентивно-рекреативног одмора, а очекује се да ће тако бити и сада.

За пролећну рекреацију 2019. године на мору понуђене су три дестинације у Црној Гори – Будва, Бијела и Чањ, и две у Грчкој – Срти и Олимпик Бич. За оне који не желе на море, на располагању су планине Златибор и Рајац, као и бање, Сокобања и први пут ове године и Врњачка бања.

У односу на претходну годину уведене су измене само на дестинацијама где је било

проблема, па се настојало да се они избегну. Ове године нема смештаја у „Словенској плажи“ него су у Будви резервисани апартмани у вили „Грација“ (код аутобуске станице) за две смене током јуна. У Бијелој, смештај је, као и раније, у две виле: „Мирела 1“ и „Мирела 2“, а у ово летовалиште биће упућене четири смене. За смештај и храну у вили „Бабовић“ у Чању чуле су се само речи хвале радника који су прошлих година боравили тамо, тако да су за ову годину планиране три смене током јуна.

У Грчкој је у понуди место Срти, на другом прсту полуострва Халкидики. За ово

летовалиште стижу позитивни коментари радника „Колубаре“ који су тамо боравили, па су за пролећну рекреацију резервисане три смене, у три виле: „Еолица“, „Марија“ и „Афродита“. Две смене су планиране за Олимпик Бич, летовалиште у близини Паралије. Смештај је у новом хотелу „Живановић“.

По речима Дејане Мијатовић, председнице Синдикалне организације Дирекције огранка, најважније новине везане су за бање. Врњачка бања је најтраженија за рехабилитације, а пошто не могу сви заинтересовани да је добију, ове године је први пут организована и рекреација. Током маја предвиђене су две смене у хотелу „Фонтана“.

Златибор привлачи посетиоце током целе године, а за раднике „Колубаре“ резервисани су хотел „Зеленкада“ и апартмани „Аћимовић“ који ће примити по 12 смена. Радничко одмаралиште „Колубара“ на планини Рајац поседује три стамбена објекта, а пријава запослених, у зависности од слободних капацитета, могућа је до краја новембра.

М. Радосављевић

Унапређено

Због проблема са респираторним органима, прошле године велико интересовање запослених владало је за Сокобању, остаје организована само пролећна рекреација. Зато су ове године, осим четири смене у пролећној, уведене први пут и две смене у јесећем делу. Смештај је у вилима „Мирковић“ и „Чикаго“.

■ Рехабилитација запослених РБ „Колубара“

Опоравак у девет бања

Пријављивање
заинтересованих радника
траје до половине априла

Ове године, као и претходних, запослени у Огранку РБ „Колубара“ моћи ће да користе климатске благодети и здравствене услуге девет бања за рехабилитацију и опоравак. Како сазнајемо од Миодрaга Милићевића, председника ресора заштите на раду у Синдикалној организацији „Колубара“, на рехабилитацију ће бити упућено укупно 2.100 радника РБ „Колубара“, као и радника издвојених предузећа: „Грађевинара“, „Услуга“, „Угоститељства“ и „Универзала“.

– Средства за десетодневну рехабилитацију издваја послодавац на основу тешких услова рада, изложености штетним агенсима, остварених производних резултата и чињенице да се ради са смањеним бројем људи у производњи. Представници синдиката

на терену уочавају да је мало људи без неке врсте здравственог проблема, попут повишеног притиска, шећерне болести или зглобно-реуматских обољења. Граница између младих и старих радника је потпуно избрисана, јер и млађи људи често имају проблеме са кичмом или нека друга обољења која су раније била „резервисана“ за старије – каже наш саговорник.

Пријављивање заинтересованих радника траје до половине априла, а уз пријаву је потребно доставити и извештај лекара специјалисте са мишљењем која бања се препоручује за опоравак.

Прва смена почиње од 8. маја у Горњој Трепчи, где ће до краја септембра на рехабилитацију отићи укупно 350 радника (14 смена по 25 запослених). Овде се упућују људи са неуролошким, коштаном, зглобним и реуматским обољењима. Атомска бања такође има високе стандарде услуга, са сличним индикацијама према лекарском упуту. Радници се шаљу и у Рибарску бању, Селтерс и у Бању Ковиљачу које имају своје специфичности и предности.

Здравље је на првом месту

Једна од траженијих је и Сокобања, где ће од средине јуна бити упућена прва од пет смена. Због проблема са дисајним органима у ову ваздушну бању на рехабилитацију ће ићи укупно 250 запослених, а због великог интересовања пре пар година уведена је и рекреација. Поред поменутих бања, радници се према медицинским индикацијама упућују и у Ивањицу, Нишку и Пролом бању.

Највеће интересовање увек влада за Врњачку бању, па има више заинтересованих од броја места која су обезбеђена. Ове године у десет смена, у специјалној болници „Меркур“, од средине августа до почетка октобра, биће упућено укупно 500 радника на рехабилитацију. Овде се упућују запослени са дијабетесом, проблемима са унутрашњим органима, гинеколошким, коштаном, зглобним и реуматским обољењима.

Осим ових планираних рехабилитација, готово увек се појави и понека ванредна на коју се упућују радници који су претрпели повреде или су имали тешке здравствене проблеме, попут срчаног удара или шлога, па представници синдиката настоје да им изађу у сусрет.

М. Радосављевић

Прљаве руке, али ЧИСТ образ

Ја сам чистачица. Зову ме Божица. Удата сам. Имам две ћерке. Мој живот је био тежак. Заљубљена сам у море. Авионом сам путовала три пута. Увек до Москве. Волим људе и стално сам насмејана – тако на питање како би у најкраћим цртама описала себе одговара Божана Ђуровић (55) из Лазареваца.

Најчувенија шпијунка свих времена Мата Хари написала је у својим мемоарима да је за време шпијунског стажа најчешће била маскирана у секретарицу, собарицу, кућну помоћницу и чистачицу.

– Куку! Нисам то знала. Нити сам, право да ти кажем, чула за дотичну госпођу, али ни имала неку преку потребу да се маскирам. Јер ја сам стварна чистачица, од крви и меса, а тако је, богами, последње 33 године – гласно се смејући наставља Божана причу о себи у истом, веселом тону.

То како се чистачице односе према свом занимању веома је занимљиво. Већина би да га сакрије и ретко се може чути да га нека с поносом, попут наше саговорнице, истиче у први план.

– Истина је да су ми руке често прљаве, али мој образ и моја душа су чисти. Побогу, због чега бих се онда стидела – опет ће у смех ова ведро и духовита жена.

Божана има и једну веома занимљиву теорију о свом занимању. Поред пророчанских моћи и високих школа, у људски карактер могуће је проникнути и уз помоћ, како она каже, алтернативних метода.

– Гледајући у длан способна врачара као од шале прочита човекову судбину. Психолог научним методама лако допре до најскривенијих тајни свог пацијента. Искусној чистачици довољан је само један поглед у корпу за отпатке да открије много детаља о карактеру њеног власника – без дилеме тврди Божица.

Онда нам је испричала једну необичну причу о човеку који је данима на поду испод свог радног стола остављао гомилу руком исцепканих папирића. Према њиховој количини, било је очигледно да је у тај бесциљан посао улагао огроман труд и много времена. Готово исто толико сати напорног рада било је неопходно Божици и њеним колегицама да почисте неред који је свакога дана овај „чудак“ остављао за собом. Посебно када би промаја те ситно исцепкане комаде беле хартије разасула свуда по канцеларији.

Чистачице би се понекада љутиле, понекад сумњичаво вртеле главом уверене да је овом особењаку хитно потребна стручна помоћ. Једино је Божану копкало шта се заправо крије иза тог неоубичајеног поступка човека о коме, сем имена и презимена, готово да ништа није знала.

Онда га је једном приликом, када су остали насамо, пажљиво упитала због чега тако темељно, из дана у дан, цепка хартију, правећи тако њој и њеним другарицама, беспотребан посао.

– Погледао ме је тужно и као да се намах нећао да преда мном отвори душу. Онда се прво извинио, а потом, тихо испричао да му је супруга прилично болесна и да због тога данима брине. Несвесно цепкајући папире, заправо је безуспешно покушавао да из своје главе одагна црне мисли – објашњава Божица како се понекад иза неоубичајних поступака људи заправо крију неочекиване емотивне приче.

Током своје дуге каријере Божана је установила јединствену теорију по којој је могуће повезати нарав једне особе с њеним односом према отпаду. Постоје они немарни, али и они који намерно остављају ђубре. Ту су и провокатори, па затим они који за собом остављају смеће јер су надмени, а понекад и искомплексирани. Некима је то у природи, па неред праве зато што су једноставно алкави. Има и оних који не мисле на смеће јер су

закупљени својим проблемима. У корпи за отпатке могуће је препознати чак и нечију срећу, али и преостале трагове нечије туге.

– Чини ми се да бих комотно могла да напишем књигу о карактерима особа иза којих сам чистила протекле три деценије – искрено Божица верује у свој литерарни дар.

Иза потенцијалне књижевнице, психолога натуршчика и дипломиране шнајдерке остале су на стотине хиљада квадрата оживљаних паркета, изрибаних итисона, углачаних подова, опраних прозора и исполираних радних столова. Без сумње да је овој талентованој, духовитој жени пуној оптимизма живот могао да крене и неким другим током.

– Живот је чудо! Мој је био буран, препун успона и падова, али ме оптимизам никада није напустио. Радовала сам се малим стварима и никада ми ништа није било тешко да урадим. Ценила сам свој посао, уживала у њему и уз њега много научила, прво о себи, а онда и о другима – нема дилему непатворена чистачица.

А неостварене жеље?

– Жао ми је што нисам положила возачки.

Али никад није касно – кроз гласан смех искрено признаје Божана.

Д. Ђорђевић

Удаја после вашара

Божана Ђуровић рођена је у селу Горње Бабине, поред Пријепоља. У близини узвишења Јабука. Тамо где је погинуо бомбаш Бошко Буха. У Лазаревац је дошла пре 35 година, када ју је после једног сеоског вашара запросио садашњи супруг. Пуне 22 године она, супруг и њихове две ћерке станovali су у закупљеним становима. Сада поседују два стана. Старија ћерка се у међувремену удала, а млађа, Марина, као туристички водич путује по свету. Божана каже да је данас срећна и задовољна жена.

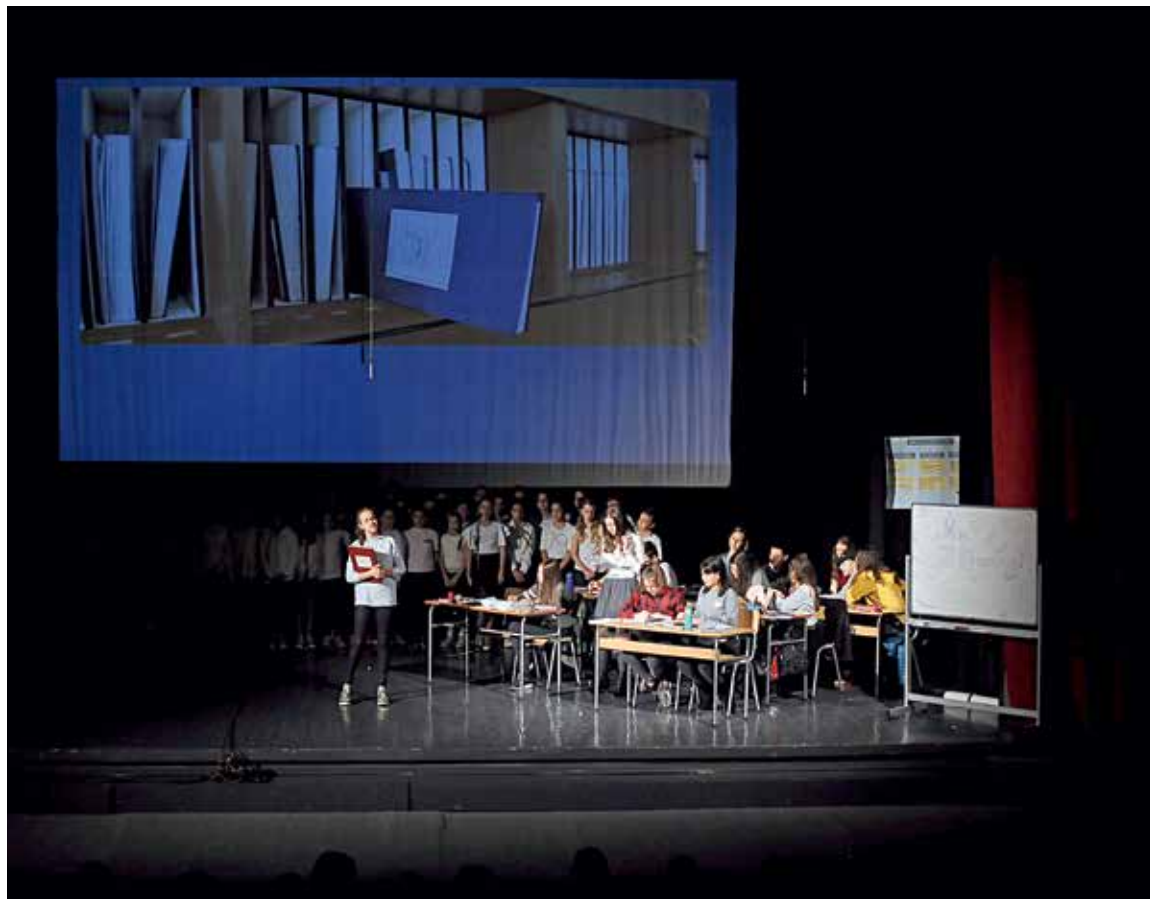
Ослонац на традицију, поглед у будућност

У данашњој згради
ђаци од краја
педесетих година
прошлог века.
Са подручним
одељењима,
најстарија лазаревачка
школа тренутно има
око 900 ученика
у 39 одељења

Ученици, наставни кадар
и запослени у Основној
школи „Војислав Вока
Савић“ прославили
су у другој половини марта 130
година успешног рада најстарије
основне школе у Лазаревцу.
Бивши ђаци ове установе
минутих деценија исписивали су
привредну, културну и спортску
историју Лазаревца, али и неких
других простора. Дугогодишњи
дух заједништва и посвећени
педагошки рад начинили су
од ове школе један од стубова
образовања и васпитања младих
Лазаревчана.

Учитељ Вока

Војислав Вока Савић је рођен 23.
марта 1909. године у Боговађи.
Основну школу завршио је у
Лазаревцу, гимназију у
Аранђеловцу, а два разреда
учитељске гимназије у Јагодини.
Школовање је наставио у Београду
и дипломирао за учитеља.
Службовао је у Босни, у Петки код
Лазаревца и у Румунији.
Пред бомбардовање престонице у
априлу 1941. године долази у
Југославију и прикључује се
Народноослободилачкој борби.
Заробљен је и са 300 партизана
стрељан крајем новембра 1941.
године у Ваљеву.
Дан Савићевог рођења је Дан
школе.

■ Свечана приредба у Центру за културу

– Јубилеј наше школе, једне
од најдуговечнијих на територији
Београда, важан је не само за
школу већ и за град. Школа је
позната по добрим резултатима
и задовољни смо односом
према деци, раду и постигнутим
успесима. Ушли смо у процес
дигитализације и надамо се да
ћемо и у будућности наставити да
се модернизујемо – рекао је Зоран
Протић, директор ОШ „Војислав
Вока Савић“.

Завршна приредба одржана
је 22. марта у Центру за културу
Лазаревац. Драмски сегмент
пригодног програма почивао
је на адаптацији делова књиге
„Школа“ Јасминке Петровић.
Приказан је и кратки филм
састављен од поздравних
некадашњих ученика који данас
широм планете постижу врхунске
професионалне успехе. Са
ученицима и колегама приредбу

је припремила Зорана Вуковић,
професорка српског језика и
књижевности.

Обележавање годишнице
обухватило је и шаховски турнир,
радионице за најмлађе, спортске
активности, изложбе и јавне часове
у Модерној галерији и у Библиотеци
„Димитрије Туцовић“. Такође,
јубилеј је употпуњен хуманитарном
акцијом, презентацијом ученичких
радова и смотрам филмова „Вока
Фест“. На Дан школе организована
је прослава за запослене,
сараднике и пријатеље.

У историографији је сачувано
да је школа почела да ради 1.
децембра 1889. године у Улици
краља Петра Првог. Први учитељи
били су поп Марко Илић из
Маркове цркве код Словца и
учитељица Јелена (непознатог
презимена). Нова школска
зграда подигнута је 1906. године.
Као четвороразредна школа

радила је до 1955. године. Ђаци
Прогимназије, која је укинута, и
основци од тада похађају наставу
у новоформираној осмогодишњој
школи, која добија садашње име.
Основци су у данашњој згради од
краја педесетих година
прошлог века.

Рачунајући подручна одељења
у Шопићу, Дрену и Бурову, школа
данас има око 900 ученика у 39
одељења. Редовно се освајају
награде и признања на бројним
такмичењима различитих нивоа.
Вишедеценијска добра пракса
успешно положених пријемних
испита за средње школе и
гимназије наставља се из године
у годину. Извлачећи најбоље
из прошлости, ОШ „Војислав
Вока Савић“ прати савремене
тенденције трудећи се да својим
основцима пружи стабилну основу
за даље образовање.

М. Караџић

Настављају се истраживања

Површински налази у Радљево упућују на постојање културних слојева из праисторијског доба и касног средњег века

Огранак РБ „Колубара“ и Републички завод за заштиту споменика културе Београд потписали су уговор о заштитним археолошким ископавањима и истраживањима по програму Завода за 2018. годину.

Програмом је предвиђено да се на основу динамике напредовања Површинског копа „Тамнава-Западно поље“ наставе истраживања на потезу Алуге (села Мали Борак и Скобаљ). На делу подручја села Радљево претходним обиласком терена

■ Археолошка ископавања на терену

регистровани су површински археолошки налази, на основу којих се може очекивати постојање културних слојева из праисторијског доба и касног средњег века. Такође, предвиђено је да се истраже парцеле које су угрожене изградњом бране 3 на „Тамнави“.

Према речима Мирјане Благојевић, археолошког саветника Републичког завода за заштиту споменика културе Београд и руководиоца истраживања, други локалитет на којем ће се наставити започета истраживања је „Ђурђевића брдо“ у селу Скобаљ.

— Овај локалитет је делимично девастиран 2015. године приликом ископавања јаловине за потребе санације обалоутврде реке Колубаре, након поплава. Налази се на јужној граници копа „Тамнава-Источно поље“ и простире се у правцу цркве у селу Скобаљ. До сада су откривени укопани и полуукопани објекти, јаме које су служиле за становање или као отпадне јаме, остаци пећи за припрему хране или производњу ђумура, као и велика количина покретних налаза — керамичке посуде, камене алатке, бакарни предмети — каже наша саговорница и додаје да се на основу налаза локалитет хронолошки одређује у период бакарног доба, односно трећи миленијум пре нове ере.

Заштитна археолошка ископавања и истраживања на овом подручју обављају се сукцесивно од 2005. године на основу годишњих уговора.

Т. Крупниковић

■ Лазаревачка библиотека на националном порталу „Шта да читам?“

Препоруке за читање

Представљена дела из књижевности, науке, уметности и филозофије. Дobar одзив читалаца. Ускоро и апликација на мобилним телефонима

Библиотека „Димитрије Туцовић“ у Лазаревцу учествовала је у изradi портала „Шта да читам?“ (www.stadacitam.rs), тренутно јединственог националног портала за препоруку књига објављених на српском језику. Из лазаревачке библиотеке препоруке пишу

директорка Јасмина Иванковић и библиотекарка Драгана Маринковић. Портал је резултат сарадње Министарства културе и информисања и Библиотека града Београда са 34 библиотеке широм Србије и са око 60 библиотекара. Сајту за препоруку књига придружили су се књижевна критичарка Јасмина Врбавац и писци Михајло Пантић и Љубица Арсић.

— Циљ портала је да првенствено помогне читаоцима да одаберу добру књигу за читање, да се утиче на културу читања у Србији и да се читаоци усмере на квалитетну литературу. На другој страни, битно је да се и нама библиотекарима помогне да спознамо шта је важно да имамо на својим полицама. Посетиоци

на порталу бирају књиге, кликну на сијалицу у знаку питања, која се налази у средини или у левом углу, и сваки пут се појаве нове препоручене књиге. Ускоро ће „Шта да читам?“ у виду апликације моћи да се прати и на мобилним телефонима — објаснила је Драгана Маринковић, додајући да ће читаоци убрзо моћи и да остављају своје коментаре и оцене написаних препорука.

На сајту је рађено дуже од године, а пре него што је настао урађене су бројне анализе и истраживања. Узор је био словеначки сајт сличног типа. На порталу се могу наћи дела из области књижевности, науке, уметности и филозофије. До сада има више од 170 препорука и сваким даном их је све више.

■ Драгана Маринковић

— Поред кратке препоруке стоји одломак из дела, који је оставио најјачи утисак на оног ко је читао, док се у доњем углу налази кратка биографија аутора препоруке. Иако је настао крајем 2017. године, сајт је врло посећен. Одзив читалаца је добар и за сада све добро функционише — објаснила је Драгана Маринковић.

Р. Лазић

Одбојкашице „Жеље“ одбраниле титулу

Одбојкашице „Железничара“ из Лајковца одбраниле су титулу победника Купа Србије пошто су у финалу на домаћем терену савладале екипу „Црвене звезде“ из Београда. Екипа из Лајковца освојила је други пут узастопно пехар намењен победнику Купа Србије у женској категорији, савладавши црвено-беле после 85 минута игре, резултатом 3 : 0 (по сетовима 25 : 22, 25 : 19, 25 : 21).

Убедљивом победом и ношен подршком бројне публике, која је спортску халу у Лајковцу испунила до последњег места уз ватрено навијање, „Железничар“ је задржао пехар у Лајковцу.

За најкориснију играчицу (МВП) финала Купа Србије проглашена је Јелена Станимировић, примач „Железничара“, а поред ње екипу су предводиле Јелена Олујић са 13 поена и Маја Савић са

11. У редовима „Црвене Звезде“ најефикаснија је била Милка Стјепаћ са 10 поена.

Супериорном игром током сва три сета, Лајковчанке су надиграле Београђанке и заслужено освојиле трофеј. Ово је друга титула у историји за „Железничар“, док су црвено-беле и даље најтрофејније у овом такмичењу са 17 пехара победника националног Купа.

Лајковац је другу годину заредом био сјајан домаћин и организатор финала Купа. Ишчекивали су одбрану титуле и клуб и публика, али не са овако убедљивом победом. Амбиција клуба је освајање државног првенства. Истог дана у Лајковцу је одржано и финале Купа у мушкој конкуренцији, а трофеј су освојили одбојкаши „Црвене Звезде“, који су после 82 минута игре победили екипу „Радничког“ из Крагујевца резултатом 3 : 0.

Т. К.

Перформанс више од 1.300 играча

Итернационални фестивал „Dance Zone“, одржан крајем марта у СРЦ „Колубара“ у Лазаревцу, окупио је више од 1.300 најбољих играча и играчица модерног плеса из региона. Домаћин и организатор овог спектакла био је Плесни клуб „Колус“ из Лазаревца, уз подршку ЕПС-а и Градске општине Лазаревац.

Заљубљеницима у плес, такмичарима и гледаоцима обратио се Бојан Синђелић, председник ГО Лазаревац, и уз речи добродошлице пожелео је такмичарима да још дуго учествују на оваквим манифестацијама, а да из нашег града понесу најлепше утиске и сећања.

Посетиоци су уживали у плесним перформансима и кореографијама најбољих играча из Северне Македоније, Бугарске, Румуније, БиХ и Србије. Плесни клуб „Колус“ представљао је 120 плесача, уз извођење нових кореографија. На паркету велике хале могло се видети надметање у више категорија – соло и дуо тачкама, продукцији, хип-хопу, стрит денсу и многим другим.

Главна награда припала је такмичарима из Северне Македоније. Наградни фонд и бројне награде за учеснике обезбедили су покровитељи фестивала.

Т. К.

■ Одржано отворено првенство Србије у пливању

Златна медаља за Нађу Лазаревић

Нађа Лазаревић, чланица пливачког клуба „ЛА Колубара“, на отвореном првенству Србије у пливању „Serbia Open 2019“ освојила је златну медаљу у јуниорској конкуренцији, у дисциплини 400 метара мешовито, и бронзану у апсолутној конкуренцији. Првенство је одржано средином марта у Београду у узрасту јуниора и у апсолутној конкуренцији. Својим резултатом Нађа је изборила место у репрезентацији Србије за предстојећи четворомеч нација (Србија – Босна и Херцеговина – Словенија – Хрватска).

Такмичење је у календару европске LEN и светске FINA

пливачке федерације. Оно је квалификационо за предстојеће светско првенство које ће се у јулу ове године одржати у Гвангжуу (Јужна Кореја), затим за европско првенство које ће се одржати у децембру у Глазгову (Велика Британија), као и за Олимпијске игре 2020. године.

На такмичењу „Serbia Open 2019“, једном од најјачих у земљи, публика је током три дана уживала у тракама више од 500 најбољих пливача и пливачица из БиХ, Бугарске, Грчке, Либања, Северне Македоније, Пољске, Русије, Словеније, Турске, Украјине и Србије.

Т. К.

Једно је Поље „Д“

Прича о раду копа је много више од производних резултата - то је прича о људима и њиховој љубави према послу, тријумфу знања, дисциплине и одговорности

Поље „Д“, највећи површински коп Рударског басена „Колубара“, у априлу обележава 58 година постојања. У рударским аналима Србије оно је забележено као коп који је својим успесима означио историју „Колубаре“ и деценијама био стуб електроенергетске стабилности Републике Србије.

Током протеклих деценија рада ископано је око 548 милиона тона угља и откопано и одложено 1,45 милијарди кубика јаловине. Израчунато је да је од овог угља светлела свака трећа сијалица у Србији. Само од угља са Поља „Д“ 20 година могао је ТЕНТ да производи струју. Међутим, прича о најпродуктивнијем копу је много више од производних резултата. То је прича о људима и њиховој љубави према послу, тријумфу знања, дисциплине и одговорности.

Радови на отварању Поља „Д“ започети су на основу одлуке коју је 17. марта 1961. донео Раднички савет „Колубаре“. Њом су одобрена

средства и омогућено ангажовање „вишка радне снаге“ и расположиве механизације са Поља „Б“, чиме су испуњени основни предуслови за отварање угљенокопа. Инвестициони план је урађен у сарадњи са професорима Рударско-геолошког факултета из Београда.

Отварање експлоатационе зоне Поља „Д“ започето је 13. априла 1961. године, када је закопана прва бразда на ледини, која ће касније постати највећи површински коп у тадашњој Југославији. Већ 1966. године ископане су и прве количине угља.

Геолошка испитивања овог подручја о резервама угља почела су још 1936. године, а интензивирани су у другој половини педесетих година. Резерве лигнита овог копа пре почетка експлоатације процењене су на 625 милиона тона.

Током 1961. године на Пољу „Д“ је радило 229 радника. Откопано је 109.300 кубика јаловине. Наредних година радови су се одвијали према утврђеном плану. Багери су 1966. године ископали 174.153 тоне угља и 2,34 милиона кубика јаловине.

Опрема за коп купована је шездесетих и седамдесетих година прошлог века. Почетак рада обележили су оскудна механизација и недостатак стручног кадра, али стање се мењало и коп је стално напредовао. Поље „Д“ је први „Колубарин“ површински откоп на којем се производња угља и откривке одвијала на модеран начин. Критичне ситуације решавање су сопственим иновацијама или у сарадњи са стручњацима техничких факултета и научних института.

Почетком седамдесетих година изграђени су стални и привремени објекти, трафостанице, далеководи, телефонске централе и саобраћајнице, а дограђен је и монтажни плац. Временом је набављена механизација потребна да се годишње произведе и 15 милиона тона лигнита.

Захваљујући отварању овог копа дошло је до великог прилива кадра из читаве земље, али и до замаха рударства у Србији. Не треба заборавити чињеницу да је услед самог лежишта овде било најтеже доћи до угља. Табеле производње не говоре да је експлоатација угља на Пољу „Д“ била константан изазов, скоро незабележен у рударским аналима. Отуда је и синоним површинске експлоатације јер све што је било могуће – овде је урађено.

За то је било потребно знање, па су радници овог површинског копа стасавали у најбоље стручњаке. Колегијалност и добри међуљудски односи свакако су допринели непрекидном напредовању копа. Генерације радника улагале су знање и енергију. Нажалост, неки су дали и своје животе.

Са ископаних 15,95 милиона тона лигнита рекордна производња угља остварена је 1990. године. У производњи откривке најуспешнија је била 1991. година, када је откривено и одложено 46,4 милиона кубика.

До 2009. године производња је била око 14 милиона тона угља годишње, а затим се смањила због нерешене експроприације у зони насељеног места Вреоци.

Поље „Д“ је било носилац производње угља у „Колубари“ и након великих поплава у мају 2014. године, када су тамнавски копови били потпуно потопљени. Крајем септембра исте године на овом копу је остварен изузетан производни резултат. Тада су достигли пола милијарде тона ископаног угља, што је око половине укупне производње угља из колубарског угљеног басена до тог периода.

Данас, Поље „Д“ полако улази у крај експлоатационог капацитета. Са пет јаловинских, два угљена и системом ЕШ-ева очекује га проширење на нову територију. У међувремену, уз максималан напор људи и машина, као и увек, коп остварује тражено. Јер, једно је Поље „Д“.

Д. Весковић

■ Први „глардар“ на коповима „Колубаре“

Премашени планови

Захваљујући техничкој опремљености, стручности и радном елану запослених, планови производње угља и откривке годинама су премашивани. У деценијама за нама Поље „Д“ држало је кључну улогу највећег и најпродуктивнијег површинског откопа, не само у РБ „Колубара“ већ и у Србији и на Балкану.

/// Фото: документација листа „Колубара“

CIP – Каталогизација у публикацији
 Народна библиотека Србије, Београд 658(497.11)[085.3]
 [Електропривреда Србије Енергија Колубара] **ЕПС Енергија Колубара** / главни и одговорни уредник Ана Павловић. -
 2017, бр. 1 (нов.) - . - Лазаревац : Електропривреда Србије, 2017- (Београд : Службени гласник). - 25 cm
 Месечно. - Је наставак: Колубара (Лазаревац) = ISSN 1451-2890
 ISSN 2560-5143 = ЕПС Енергија Колубара
 COBISS.SR-ID 250299404

